

Suomen Mondioringyhdistys ry, kirjoittanut Neal Wallis

Kirjoittajan huomioita:

Alla olevat kommentit on lisätty helpottamaan maalimiesten kenttätyöskentelyä ja työnsä ymmärtämistä. Ne eivät missään nimessä ole täysin kattavat, mutta ovat syntyneet usean vuoden kokemuksesta kilpailu- ja harjoitusmaalimiehenä, koiranohjaajana ja tuomarina.

Maalimiehenä oleminen on todella vaikea tehtävä. Hyvässä maalimieheessä yhdistyvät fyysinen ja psyykinen kovuus tasapainossa sääntöjen kunnioittamisen kanssa sekä empatiakyky koiraa ja harjoittelua kohtaan.

Ilman hyviä maalimiehiä ei voi olla hyvin purevia koiria eikä suojelutyöskentelyä.

Hyvänä maalimiehenä oleminen on paljon muuta kuin olla nopea, uhkaava ja voimakas. Siihen kuuluu syvä harjoittelun ymmärrys sekä ei ainoastaan kyky testata ja haastaa koirat kentällä vaan myös kyky opettaa ja rakentaa koiria valmistautumaan kilpailuun. Sekä auttaa ohjaajia harjoittelussa ja antaa ohjaajalle ja tuomarille tietoa omasta näkökulmasta käsin jotta nämä pystyvät paremmin ymmärtämään koiran vahvuudet ja heikkoudet. Mielestäni on paljon tärkeämpää ja vaikeampaa olla hyvä harjoitusmaalimies kuin olla hyvä kilpailumaalimies.

- Maalimiehen on koko kokeen ajan muistettava, että hän työskentelee tuomareille. Hänen täytyy siksi kentällä ollessaan olla aina valmiina huomaamaan tuomarin ohjeet ja antamaan hänelle tietoa.
- Maalimiehen on työskenneltävä haastavasti mutta reilusti koiraa kohtaan. Hänen työskentelyssään tulisi näkyä lisääntyvä vaikeustaso siirryttäessä luokkatasoissa ylöspäin (MR1 pitäisi olla vaikeampi kuin Brevet, MR3 vaikeampi kuin MR2). Työskentelyn joka luokan sisällä tulisi olla samantyyppistä ja samalla vaikeustasolla kaikille luokan koirille (ottaen huomioon eri koirien työskentelytapa ja osaamistaso).
- Maalimiehen tulisi muistaa, että hänen tehtävänsä on testata jokaisen koiran koulutus- ja rohkeustaso sekä näyttää koiran heikkoudet tuomarille. Mutta maalimiehellä pitää myös olla empatiaa koiraa ja ohjaajaa kohtaan eikä koskaan ole tarpeellista tietoisesti "tuhota" koiraa kun sen heikkous on tullut esille.
- Maalimiehen on AINA ajateltava koiran turvallisuutta.
- Maalimiehen on otettava vastuu työvälineistään. Hänen pitää varmistaa, että ase toimii ja on turvallinen ja että hänellä on runsaasti ammuksia varalla. Ja että keppi on hyvässä kunnossa ilman teräviä reunoja tai kärkiä jotka voisivat satuttaa koiraa. Ja että hänellä on varalla varakeppejä koepäivänä. Hyökkäyksessä käytettävien välineiden on oltava turvalisia ja sääntöjen mukaisia.
- Maalimiehen ON TUNNETTAVA säännöt! Hänen on sekä tunnettava säännöt kirjaimellisesti että ymmärrettävä niiden henki. Maalimiehen tekemät virheet useimmiten kustautuvat koiralle sen menettämisenä pisteinä. Tämä ei ole reilua kilpailijoita kohtaan ja esittää kaikki osapuolet huonossa ja vahingoittavassa valossa.

- Maalimiehen tulisi kyetä rakentamaan suojeluharjoitukset aivan yhtä hyvin kuin tuomari kykenee. Hänen tulisi ymmärtää mikä on koiralle vaikeaa ja minkä pitäisi olla helppoa. Mitä MR1-koiran tulisi kyetä tekemään ja mikä on liian vaikeaa. Millainen käyttäytyminen on koira provosoivaa ja millainen ei. Ja on tärkeää, että hän pystyy säätämään toimintaansa jokaisen työstettävän koirayksilön mukaiseksi.
- Maalimiehen tulisi omata useita erilaisia "tyylejä" ja "rooleja" joita hän voi ottaa käyttöön testatakseen koira eri tavoin. Hän voi esimerkiksi olla vihainen ja kova tai heikko ja pelokas. Hän voi käyttää vauhtia ja ketteryyttä tai uhkaa ja voimaa.
- Maalimiehen tulisi osata lukea koira kun koira tulee puruun, jotta hän näkee mihin kohtaan ja milloin koira aikoo purra häntä. Tämän kyvyn avulla hän voi yrittää vaikuttaa koiran purukohtaan tai saada ehkä koira epäröimään saako maalimiestä purra.
- Maalimiehen tulee tietää liikkeiden järjestys ja suoritustapa kokeessa, jotta hän on valmiina suorittamaan tehtävänsä kentällä oikeaan aikaan.

Huomota liikkeistä:

Hyökkäykset:

- Maalimies tulee kentälle ja menee määrättyyn hyökkäyksen aloituskohtaan. Hänen tulee seurata tuomaria nähdäkseen työskentelyaloitusmerkin.
- Hyökkäyksen aikana hänen tulee valppaasti seurata useita asioita...
Vaihtaako koira purukohtaa?
Pureeko koira vielä lopetuskäskyn jälkeen?
Huomaako maalimies koirassa heikkoutta suhteessa maalimiehen työskentelytapaan?
- Kymmenen sekunnin työskentelyn jälkeen tuomari antaa merkin (torven töräytyksen) ohjaajalle lopettaa koiran työskentely. Maalimies EI SAA LOPETTAA TYÖSKENTELYÄ tuomarin merkistä! Maalimiehen tulee odottaa kunnes ohjaaja käskää koira (äänellä tai pillillä) lopettamaan. TÄLLÖIN maalimiehen on lopetettava työskentely ja seisottava täysin liikkumatta kunnes koira palaa ohjaajan luokse ja tuomari antaa liikkeenlopetusmerkin.
- Maalimiehen on annettava tietoa koiran suorituksesta tuomarin pyytäessä.
- Estehyökkäyksessä maalimies normaalisti aloittaa liikkeen esteen edessä tai sen vieressä iskien esteeseen useita kertoja kepillä saadakseen koiran huomion itseensä. Sitten maalimies peruuttaa esteen taakse vähintään kolme metriä, mieluummin viisi, jotta koiralle jää kunnolla tilaa laskeutua estehyppäyksen jälkeen ennen kun se ottaa kontaktia maalimieheen. Näin menetellään sekä koiran että maalimiehen turvallisuuden takia.
- Jos keppiä käytettäessä se alkaa rikkoutua ja kepin osat viuhkaantuvat tai pistävät

kepistä ulos ja jos maalimies ei saa irrotettua näitä osia kokonaan hyökkäyksen aikana, maalimies ei käytä ko. keppeä koiran läheisyydessä.

- Jos alemmissa luokissa tapahtuu onnettomuus (keppi pistää koiraan, maalimies kaatuu koiran päälle jne) ja koira irrottaa otteen selkeästi peloissaan: kun tuomari on havainnut mitä tapahtui, maalimiehen on sallittua "auttaa" koiraan tulemaan takaisin puuruun. Tämä tehdään, jotta ollaan urheilullisia koiraan kohtaan.

Ohjaajan puolustus:

- Tämä on yksi Mondioringin vaikeimmista liikkeistä. Koiran pitää tasapainotella valppauden ja hallinnan välillä. Se on hyvin usein monimutkainen liike jossa on monta osaa testaamassa koiran taitotasoa. Maalimiehen on ymmärrettävä tämä liike erittäin hyvin! Tässä liikkeessä ohjaajan on seurattava tuomarin ja maalimiesten ohjeita ja liikkeen "polkua" tarkalleen tai hän epäonnistuu. Maalimiehen virhe "roolissaan" ohjaajan puolustuksessa voi hyvin helposti johtaa ohjaajan epäonnistumiseen liikkeessä.
- On hyvin tärkeää että maalimies noudattaa tuomarin ohjeita tarkasti ja työskentelee samalla tavoin jokaisen koiran kohdalla.
- Kättely ei saa olla aggressiivinen, se ei tarkoittaa, että kättely voi olla provokatiivinen mutta se ei saa vaikuttaa aggressiiviselta.
- Ohjaajaa kohti tehdyn "hyökkäyksen" pitää olla selkeä ja se on tehtävä kummallakin kädellä yhtä aikaa. Koiran on pystyttävä kuulemaan hyökkäyksestä aiheutuva ääni.
- Kun teet hyökkäyksen ohjaajaa kohti, niin pidä huolta (erityisesti harjoituksissa) että koira ei pure ohjaajaa maalimiestä puremaan mennessään. Yritä hyökätä sellaisesta kulmasta, josta koira pääsee helposti puremaan sinua.
- Sinun on pysyttävä hyökkäysasennossa (kumpikin käsi kiinni ohjaajassa) kaksi sekuntia antaaksesi koiralle aikaa reagoida.
- Jos koira puree sinua kahden sekunnin kuluessa (riippumatta purun heikkoudesta), sinun TÄYTYY aloittaa koiran työstäminen.
- Ohjaajan käskyttäessä koiraan lopetat työskentelyn ja seisot liikkumatta liikkeen loppuun asti.
- Sinun pitää laskea puruotteiden vaihdokset, ylimääräiset purut jne ja raportoida ne tuomarille pyydettäessä.

Etsintä, ilmaisu ja kuljetus:

- On erittäin tärkeää, että AINOASTAAN liikkeen suorittava maalimies on kentällä etsinnän aikana. Toisen maalimiehen on oltava maalimiesten odotusalueella kaukana kentästä etsinnän aikana. Kuitenkaan kentän ulkopuolella olevan maalimiehen ei tule ottaa pukua pois, koska hänen on oltava valmiina suorittamaan liike siltä varalta, että koira tulee pois kentältä ja löytää hänet.

- Kentällä oleva maalimies asettuu tuomarin osoittamaan piiloon. Maalimies voi olla eri asennoissa (istumassa, seisomassa, makuullaan jne). Maalimiehen on pysyteltävä liikkumatta ja hän ei saa provosoida koira millään tavalla. Maalimiehen on sijoituttava niin, että hän voi nähdä tuomarin piilosta ilmaisun aikana, koska - jos koira ei ole tarkkaavainen vartioinnissa - tuomari voi käskeä maalimiehen pakenemaan antamalla merkin.
- Kun koira löytää maalimiehen, maalimies pysyttelee täysin liikkumatta. Jos tuomari ei toisin määrää, maalimies voi oman päätöksensä mukaan ottaa tai olla ottamatta koiraan katsekontaktia.
- Jos koira puree maalimiestä piilolla, maalimies huomioi sen ja raportoi siitä tuomarille liikkeen loputtua. Jos maalimies tulee purruksi piilolla, hän ei aloita koiran työstämistä ilman tuomarin lupaa. Näin tehdään, jotta nähdään alkaako koira haukkua. Kuitenkin jos koira esimerkiksi puree ja ei irrota, tuomari todennäköisesti antaa maalimiehelle merkin lähteä piilosta jotta ohjaaja voi nähdä koiran ja antaa irroituskäskyn.
- On tärkeää, että maalimies pitää kontaktin tuomariin kun koira on löytänyt maalimiehen, koska jos koira ei vartioi maalimiestä riittävän hyvin (kahden metrin sisällä) tuomari voi antaa maalimiehelle piilostapakomerkin.
- Kun ohjaaja tulee piilolle, hän voi ohjata maalimiehen pois piilosta suullisesti tai auttamalla häntä fyysisesti. Tässä kohtaa maalimiehen on noudatettava ohjaajan ohjeita.
- Sitten maalimies aloittaa kuljetuksen. Hän kävelee "normaalisti" tuomarin määrittelemää reittiä. "Normaalilla" tarkoitetaan yleisesti, että maalimies ei voi pyörähdellä, juosta, hyppiä, potkiskella tai tehdä liikkeitä, joita koira voisi erehtyä luulemaan paoksi. Tämä ei tarkoita etteikö maalimies voi käyttää käsisignaaleja koiralle, kävellä esteiden yli tai välistä, istua tai mennä makuulle ja jatkaa taas kävelyä jne. Maalimies ei saa puhua koiralle.
- Tavallisesti maalimies tekee kolme pakoyritystä itse valitsemillaan hetkillä kuljetuksen aikana. Näiden tulisi tapahtua suurin piirtein samoilla kuljetuksen kohdilla kaikille koirille EDELLYTTÄEN että koirat ovat yhtä valppaita. Jos maalimies huomaa, että koira ei ole tarkkaavainen tai että se reagoi johonkin maalimiehen tekemään harhautukseen, maalimiehen tulee paeta välittömästi.
- Maalimiehen paon tulee olla selkeä ja itsestäänselvä koiralle. Maalimies yrittää päästä mahdollisimman kauas koirasta ennen kuin se puree sekä yrittää pitkittää puruun tuloa mahdollisimman kauan.
- Paon aikana maalimies saa käyttää hyväksi nopeutta, väistöliikkeitä, esteitä jne esteäkseen koira puremasta.
- Kun koira on tullut puruun, maalimies työstää koira kunnes ohjaaja käskää koira. Sitten hänen täytyy seistä liikkumatta.
- Jos koiran puruote ei ole pysyvä työskentelyn aikana (koira ei pure lujaa yrittäessään

saada maalimiehen kiinni tai irrottaa ennen ohjaajan käskyä), maalimiehen pitää taas yrittää päästä mahdollisimman kauas koirasta ennen kuin se puree sekä yrittää pitkitää puruun tuloa mahdollisimman kauan.

- Kun koira on irrotanut ohjaajan käskystä maalimies katsoo tuomaria saadakseen merkin jatkaa kuljetusta.
- Maalimiehen pitää pitää lukua mahdollisista "ylimääräisistä puruista" pakojen välillä ja raportoida niistä tuomarille.
- Liikkeen loppuksi tuomari antaa ohjaajalle käskymerkkin. Tässä vaiheessa maalimies pysähtyy ja seisoo liikkumatta liikkeen loppuun asti. Maalimiehen (tässä kai tarkoitetaan maalimiestä vaikka käytetään sanaa handler?) pitäisi seurata tuomaria nähdäkseen merkin paeta jos koira ei ole tarkkaavainen vartioinnissa.

Pakoliikkeet:

- On kaksi pakoliikettä (MR3), toinen jossa koiran annetaan purra ja toinen jossa ohjaajan on kutsuttava koira takaisin ennen kuin se ehtii maalimiehelle. Vain tuomarit tietävä ennen koiran puruun lähettämistä, pitääkö ohjaajan kutsua koira takaisin.
- Maalimiehenä sinun tulee viedä läpi kummatkin pakoliikkeet samalla tavalla. Aloitat tuomarin osoittamalta paikalta ja odotat tuomarin merkkiä pakoon lähtemiseksi. Sitten juokset tuomarin osoittamaan suuntaan (kuten tehdään paossa "testikoiralla").
- Jatkat pakenemista (kuunnellen kutsuuko ohjaaja koiraa) kunnes...
 - a) Koira puree sinua.
 - b) Kuulet tuomarin liikkeenlopetusmerkin.
 1. Jos ohjaaja ei kutsu koiraa ja koira puree (pakohyökkäys), ammut kaksi laukausta aseella ja työstät koiraa kunnes ohjaaja käskee koiraa lopettamaan. Kun koira irrottaa, seisot liikkumatta kunnes tuomari lopettaa liikkeen.
 2. Jos ohjaaja kutsuu koiraa (keskeytetty hyökkäys) ja koira puree ja pitää lujasti kiinni, voit pysähtyä ja seisoa liikkumatta kunnes ohjaaja saa koiran hallintaansa.
 3. Jos ohjaaja kutsuu koiraa (keskeytetty hyökkäys) ja koira puree mutta ei pidä kunnolla kiinni, jatkat juoksemista kunnes tuomari lopettaa liikkeen. Sitten kerrot tuomarille välittömästi että koira puri sinua.

Objektinvartiointi:

- Maalimiehen tulisi yrittää eri tavoin varastaa esine. Nopeasti, uhkaavasti, vaivihkaa jne.
- Maalimiehen tulisi aina liikkua objektia kohti, ei ole sallittua liikkua koiraa kohti ja siten perääntyä.
- Kun maalimies on ylittänyt 2m kehän hänen täytyy pysytellä sen sisässä, ja hänellä

on 30 sekuntia aikaa yrittää ottaa objekti.

- Maalimies ei saa puhua koiralle mutta hän saa käyttää käsimerkkejä tai kehon liikkeitä yrittääkseen harhauttaa koira.
- Maalimies voi lähestyä koira mistä tahansa kulmasta, suoraan koira kohti, sivulta tai takaapäin. Hän voi yrittää ottaa objektin millä tahansa ruumiinosallaan.
- Jos maalimies käyttää apuvälinettä ja ottaa sen 2 m kehän sisään, hänen pitää ottaa se taas menessään pois kehästä. Hän ei saa jättää sitä kehään jos koira puree häntä (2 m kehän sisällä).

Maalimieskoe:

Kilpailumaalimieheksi haluavan maalimiehen on läpäistävä monivaiheinen koe.

Tämä koe tavallisesti mittaa maalimiehen tietoutta säännöistä sekä hänen fyysistä kykenevyyttään työstää koiria turvallisesti ja korrektisti koeympäristössä.

Maalimiehen on suhtauduttava kokeeseen samoin kuin ajokorttikokeeseen. Ei ole tarpeellista testata kuinka nopeasti osaat ajaa, mutta sitä testataan, ymmärrätkö periaatteet ja säännöt ja pystytkö osoittamaan, jotta suoriudut tehtävistä taitavasti ja turvallisesti liikenteessä. Älä suhtaudu tähän kokeeseen liian kevyesti!

Maalimiehen kilpailukirja:

Kun maalimies on läpäissyt kokeen ja täyttää seuransa ja hallinnoivan organisaation vaatimukset, hänelle annetaan "maalimiehen kilpailukirja". Se on hänen "ajokorttinsa" maalimiehenä toimimiseen. Tähän kirjaan merkitään tiedot hänen pätevöinnistään: päivämäärä, taso, jolla maalimies saa toimia, paikka, seura jne. Hänen pitää pitää kirjaa mukanaan pystyäkseen toimimaan kilpailumaalimiehenä. Hän ottaa sen mukanaan kaikkiin kilpailuihin, joissa toimii maalimiehenä ja esittää sen tuomar(e)ille. Kilpailussa toimimisen jälkeen tuomari antaa arvion maalimiehen työskentelystä ja lähettää sen hallinnoivalle organisaatiolle. Tuomarit myös merkitsevät kokeen hänen kilpailukirjaansa. Maalimiehen on otettava kirja mukaan kaikkiin kokeisiin, joissa hän toimii, sekä tuleviin maalimiesvalintatilaisuuksiin. Jos maalimies tekee jonkin vakavan sääntörikkomuksen, hallinnoivan organisaation tai tuomarin on mahdollista ottaa kirja takaisin.